

За другою шкалою методики К.Роджерса та Р.Даймонд (прийняття себе) переважав також середній рівень (64,7%), а високий рівень прийняття себе показали 35,3% респондентів. В жодного з респондентів не було діагностовано низький рівень прийняття себе.

Домінантним показником серед опитаних першокурсників за третьою шкалою (прийняття інших) даної методики став середній рівень (73,5%), високий рівень прийняття інших охопив 23,5% респондентів, а низький - 3%.

За шкалою емоційного комфорту переважав показник середнього рівня (82,3%). Високий рівень емоційного комфорту спостерігався у 14,7% опитуваних, тоді коли низький всього у 3%.

Наступною була проаналізована шкала інтернальності, в якій у більшості респондентів нами було виявлено середній рівень (64,7%). Високий рівень за даною шкалою мали 35,3% опитуваних.

Останніми були інтерпретовані результати шкали прагнення до домінування, показники високого, середнього і низького рівня якої були 23,5%, 67,5% та 9% відповідно.

*Науковий керівник: Лариса СМОЛІНЧУК,
канд.пед.наук,доцент*

УДК 179.3:364.63(043.2)

Марія ЗАТИШНА

Національний авіаційний університет, Київ

БУЛІНГ ЯК АКТУАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Булінг, або систематичне та навмисне притискання та агресія, стає надзвичайно актуальною соціально-педагогічною проблемою у сучасних закладах освіти та суспільстві в цілому. Це явище може проявлятися в різних формах, таких як фізичне, вербальне, соціальне цькування та кібербулінг, завдаючи серйозних негативних наслідків для жертв булінгу, знижуючи їхню самооцінку та впливаючи на соціальну адаптацію. Водночас, це викликає необхідність активного втручання педагогічних установ, щоб виробити ефективні стратегії протидії булінгу, створюючи безпечне та підтримуюче середовище для учнів.

Актуальність теми зумовлена тим, що явище булінгу вкрай поширене в сучасних школах, однак цю проблему з різних причин замовчують, не афішують випадки знущань, її не прийнято обговорювати. З одного боку,

проблема булінгу може ігноруватися педагогічним колективом, які дбають про власну репутацію, а з іншого боку батьками, які або вважають ситуацію цкування хорошою школою життя, або, хвилюючись за власних дітей, переводять їх до іншого навчального закладу. За таких умов проблему не усувають, а навпаки, вона набуває більших обсягів і жорстокості [1].

Зарубіжні дослідження, практичний досвід доводять, що булінг – це надзвичайно актуальна соціально-педагогічна проблема, яка має неабиякі негативні наслідки для дітей та їх родин зокрема і громади в цілому. Значний внесок у її розв'язання зробили дослідники Р. Берон, Д. Річардсон, П. Хайнеманн, Д. Олвеус, Д. Лейн, А. Пікас, Е. Руланн, О. Барліт, А. Губко, І. Лубенець, О. Луценко, Л. Найдьонова та ін.

Враховуючи це, важливо розуміти, що профілактика булінгу є необхідним елементом забезпечення здоров'я та безпеки учнів. Можемо виокремити такі системні програми та заходи, спрямовані на усвідомлення та запобігання булінгу:

- комплексні програми в школах: дослідження показують, що програми, які включають у себе соціальні навички, емоційний розвиток, та антибулінгові компоненти, спрямовані на всіх учнів, можуть значно зменшити випадки булінгу в навчальних закладах (Ttofi, Farrington, Lösel, & Loeber, 2011);

- впровадження позитивного виховання: дослідження вказують, що підвищення позитивної взаємодії та підтримки в класах сприяє зниженню ризику виникнення булінгу (Merrell, Gueldner, Ross, & Isava, 2008);

- тренінги для вчителів: програми підготовки вчителів до виявлення та ефективного управління випадками булінгу можуть допомогти у покращенні клімату в класах та школах (Espelage & Swearer, 2008);

- залучення батьків: дослідження свідчать, що взаємодія з батьками та спільна робота з ними щодо антибулінгових практик впливає на зниження випадків булінгу (Hong & Espelage, 2012);

- кібербулінг та електронна безпека: сучасні дослідження вказують на необхідність інтеграції програм профілактики кібербулінгу та виховання в галузі електронної безпеки (Patchin & Hinduja, 2015).

Відтак, професійні й організаційні ресурси, сфера соціального впливу забезпечують можливість закладам освіти здійснювати комплексну та систематичну соціально-педагогічну профілактику булінгу серед усіх учасників освітнього процесу з метою формування моделей поведінки на принципах гуманізму, демократизму, толерантності, співробітництва.

Список літератури

1. Булінг як актуальна соціально-педагогічна проблема / І. Сидорук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2015. - № 1 (302) : Серія "Педагогічні науки". - С. 169-173.
2. Булінг як соціально-педагогічна проблема та шляхи її вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kipt.sumdu.edu.ua/en/k2-listing/item/188-булінг-яксоціально-педагогічна-проблема-та-шляхи-її-вирішення.html>.
3. Король А. Причини та наслідки явища булінгу /А. Король // Відновне правосуддя в Україні. – 2009. – № 1– 2 (13). – С. 84–93.
4. Шкільний булінг як актуальна педагогічна проблема сьогодення / Н.В. Лалак, В. Пеняк // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука" / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.);заст. гол. ред.: Jerzy Piwowarski; В.В. Гоблик. - Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2019. - 1(26). - С. 132-136

Науковий керівник: Тамара МИХЕСВА,
PhD (Педагогіка), ст. викладач

УДК 159.947.5:378.091.212(043.2)

Наталія ЗОЛОТУХІНА

Національний авіаційний університет, Київ

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Психологічні чинники грають ключову роль у формуванні та розвитку навчальної мотивації у студентів гуманітарних та технічних спеціальностей. Навчальна мотивація залежить від внутрішніх цінностей, цілей, інтересів та психологічної стійкості. Дослідження, зокрема авторів Десі та Руан[1], підтверджують значення внутрішньої мотивації, що базується на самодетермінації, у забезпеченні стійких навчальних досягнень.

Психологічні теорії, такі як теорія самореалізації Карла Роджерса та теорія самої ефективності Альфреда Бандури, розкривають фактори, що впливають на мотивацію студентів і вказують шляхи її підсилення або зміни.